

Tulkojis Zvērinātu advokātu birojs "bnt Klauberg Krauklis" sadarbībā ar Kristīnu Krastu

DIS-Papildu noteikumi strīdiem par sabiedrību tiesībām 09 (ERGeS)

(spēkā kopš 15.9.2009)

PREAMBULA UN ŠĶĪRĒJTIESAS LĪGUMS PAPILDU NOTEIKUMIEM STRĪDIEM PAR SABIEDRĪBU TIESĪBĀM

Puses var vienoties papildu DIS-Šķīrējtiesas procesa noteikumiem piemērot šādus Papildu noteikumus strīdiem par sabiedrību tiesībām (DIS-ERGeS). DIS-Šķīrējtiesas procesa noteikumi ir jāturpina piemērot procesiem, kas norisinās saskaņā ar Papildu noteikumiem strīdiem par sabiedrību tiesībām, ciktāl šie noteikumi nesatur speciālas normas.

Vācijas šķīrējtiesas institūcija (DIS) iesaka visām pusēm, kas vēlas atsaukties uz Papildu noteikumiem strīdiem par sabiedrību tiesībām, (ja nepieciešams, notariāli apliecinātā) sabiedrības dibināšanas līgumā* iekļaut šāda satura šķīrējtiesas klauzulu:

„1. Visi strīdi starp sabiedrības dalībniekiem vai starp sabiedrību un tās dalībniekiem, kas izriet no šī sabiedrības dibināšanas līguma vai ir par tā spēkā esamību, tiek galīgi risināti saskaņā ar Vācijas šķīrējtiesas institūcijas (DIS) Šķīrējtiesas procesa noteikumiem un Papildu noteikumiem strīdiem par sabiedrību tiesībām, izslēdzot parasto tiesāšanās kārtību.

2. Šķīrējtiesas spriedums ir spēkā attiecībā uz dalībniekiem, kas noteiktajos termiņos tiek pieteikti kā ieinteresētās personas, neatkarīgi no tā, vai viņi ir izmantojuši viņiem paredzēto iespēju iesaistīties šķīrējtiesas procesā kā puse vai trešā persona (DIS-ERGeS 11. pants). Noteiktajos termiņos kā ieinteresētās personas pieteiktie sabiedrības dalībnieki uzņemas pienākumu atzīt saskaņā ar DIS-ERGeS noteikumiem taisītu šķīrējtiesas spriedumu.

3. Šķīrējtiesas līgums ir saistošs dalībniekiem, kas izstājušies no sabiedrības.

4. Sabiedrībai vienmēr ir jāceļ iebildumi par šķīrējtiesas klauzulu pret prasībām, kas pret to ir celtas valsts tiesā un attiecas uz tādiem strīdiem, kuri saskaņā ar šķīrējtiesas līguma 1. punktu ir piekritīgi šķīrējtiesai.“

Ir ieteicami šādi papildinājumi:

- Šķīrējtiesas procesa vieta ir...
- Šķīrējtiesas procesa valoda ir ...
- Šķīrējtiesnešu skaits ir ...

Turpmāk ir ieteicams citā sabiedrības dibināšanas līguma punktā noteikt, ka ikvienam dalībniekam ir pienākums paziņot derīgu adresi vai pilnvaroto personu iesniegumu saņemšanai, un ka, beidzoties samērīgam termiņam, nosūtītā iesnieguma saņemšana tiks fiktīvi pieņemta.

---

* DIS-ERGeS jo īpaši ir piemēroti saskaņā ar Vācijas tiesībām dibinātām sabiedrībām ar ierobežotu atbildību. Principā tie ir piemēroti arī personālsabiedrībām, strīdiem par lēmumu pieņemšanas trūkumiem personālsabiedrībās, bet primāri tad, ja sabiedrības dibināšanas līgumā ir noteikts, ka prasības strīdos par lēmumu pieņemšanas kļūdām ir vērsamas pret sabiedrību. Turpretī šķīrējtiesas klauzulas publisku akciju sabiedrību statūtos lielākoties nav pieļaujamas akciju sabiedrību statūtu imperatīvā tiesiskā regulējuma (§ 23 Abs. 5 AktG) dēļ. Vācijas Federālā Augstākā tiesa vēl nav lēmusi, vai tas attiecas arī uz "mazām" privāti organizētām akciju sabiedrībām.

PAPILDU NOTEIKUMI STRĪDIEM PAR SABIEDRĪBU TIESĪBĀM

§ 1 Piemērošanas joma

1.1 Papildu noteikumi strīdiem par sabiedrību tiesībām (DIS-ERGeS) tiek piemēroti, ja puses uz tiem ir atsaukušās vai citādi vienojušās par to piemērošanu šķīrējtiesas līgumā, kas noslēgts sabiedrības dibināšanas līguma ietvaros vai ārpus sabiedrības dibināšanas līguma.

1.2: Ja vien puses nav vienojušās citādi, tiek piemēroti Papildu noteikumi (*DIS-ERGeS*) noteikumi redakcijā, kas bija spēkā, sākoties šķīrējtiesas procesam.

§ 2 Ieinteresēto personu iesaistīšana

2.1 Strīdos, kuros attiecībā uz visiem sabiedrības dalībniekiem un sabiedrību var tik taisīts tikai vienots spriedums un kuros kāda no pusēm vēlas šķīrējtiesas sprieduma saistošo spēku attiecināt uz sabiedrības dalībniekiem vai sabiedrību, kuriem nav ticis piešķirts šķīrējtiesas procesa puses statuss (ieinteresētās personas), ieinteresētajām personām ir jādod iespēja iestāties šķīrējtiesas procesā kā pusei saskaņā ar šajos *DIS-ERGeS* noteikumos noteikto vai kā trešajai personai prasītāja vai atbildētāja pusē Vācijas Civilprocesa kodeksa (*ZPO*) 69. panta izpratnē. Tas atbilstoši attiecas uz strīdiem, kuros attiecībā uz atsevišķiem sabiedrības dalībniekiem vai sabiedrību var tik taisīts tikai vienots spriedums.

2.2 Prasītājam prasības pieteikumā papildus atbildētājam kā ieinteresētā persona ir jāpiesaka sabiedrības dalībnieks vai sabiedrība, attiecībā uz kuriem šķīrējtiesas spriedumam jābūt saistošam, norādot to iesniegumu saņemšanai derīgu adresi un aicinot *DIS* pārstāvniecību pārsūtīt prasības pieteikumu ieinteresētajām personām. Papildus *DIS* Šķīrējtiesas procesa noteikumu 4. pantā noteiktajam *DIS* pārstāvniecībā ir jāiesniedz nepieciešamais skaits prasības pieteikuma eksemplāru pārsūtīšanai pieteiktajām ieinteresētajām personām.

2.3 Ieinteresētās personas, kas par tādām tiek atzītas pēc *DIS-ERGeS* noteikumos ieinteresēto personu pieteikšanai norādīto termiņu notecēšanas, var pievienoties šķīrējtiesas procesam saskaņā ar 4.3. pantu.

---

*Piezīme: Strīdos, kuros attiecībā uz visiem sabiedrības dalībniekiem var tikt taisīts tikai vienots spriedums, jo īpaši strīdos par sabiedrības dalībnieku lēmumu spēku, spēkā esamības apstrīdēšanas iespēju vai spēkā neesamību, kā arī par sabiedrības padomes vai citu sabiedrības institūciju, ja tādas ir noteiktas sabiedrības dibināšanas līgumā vai sasauktas, lēmumiem, (strīdi par lēmumu pieņemšanas trūkumiem), līdzās sabiedrībai kā pusei šķīrējtiesas procesā ir jāiesaista sabiedrības dalībnieki kā ieinteresētās personas. Ja iesaistīšana nenotiek, šādi strīdi saskaņā ar šā brīža judikatūru nav pakļauti izskatīšanai šķīrējtiesā.

§ 3 Prasības pieteikuma pārsūtīšana un pieaicināšana piedalīties

3.1 *DIS* pārstāvniecība pārsūta prasības pieteikumu atbildētājam, kā arī pieteiktajām ieinteresētajām personām un aicina ieinteresētās personas 30 dienu laikā pēc prasības pieteikuma saņemšanas *DIS* pārstāvniecībai rakstveidā paziņot, vai viņas šķīrējtiesas procesā piedalīsies kā puse prasītāja vai atbildētāja pusē vai trešā persona. Par apstiprinātu piedalīšanos *DIS* pārstāvniecība informē puses un visas saskaņā ar 2.2. pantu un 9.3. pantu pieteiktās ieinteresētās personas.

3.2 Atbildētājs var 30 dienu laikā pēc prasības pieteikuma saņemšanas pieteikt turpmākas ieinteresētās personas, norādot viņu iesniegumu saņemšanai derīgu adresi un aicinot *DIS* pārstāvniecību pārsūtīt prasības pieteikumu ieinteresētajām personām; šādam aicinājumam atbildētājam ir jāpievieno attiecīgs prasības pieteikumu kopiju skaits. Uz turpmākām pieteiktajām ieinteresētajām personām attiecas 3.1. pantā noteiktais.

§ 4 Pievienošanās

4.1 Ja pieteiktās ieinteresētās personas šķīrējtiesas procesam pievienojas 3. pantā vai 9.3. pantā noteiktajos termiņos, viņas līdz piedalīšanos apstiprinoša paziņojuma saņemšanu *DIS* pārstāvniecībā kļūst par šķīrējtiesas procesa pusi, kas apveltīta ar tiesībām un pienākumiem. Ja pieteiktās ieinteresētās personas procesā iestājas kā trešās personas, viņas tiek apveltītas ar trešās personas prasītāja vai atbildētāja pusē Vācijas Civilprocesa kodeksa (*ZPO*) 69. panta izpratnē tiesībām un pienākumiem. Līdz ar pievienošanos procesam pieteiktās ieinteresētās personas ir tiesīgas pieteikt turpmākas ieinteresētās personas. Uz šādā veidā pieteiktajām turpmākām iesaistītajām personām attiecas 3.2. panta noteikumi.

4.2 Ja pieteiktā ieinteresētā persona neapstiprina piedalīšanos noteiktajos termiņos, tas uzskatāms par atteikšanos piedalīties šķīrējtiesas procesā. Tiesības pievienoties šķīrējtiesas procesam vēlāk saskaņā ar 4.3. pantu paliek neskartas.

4.3 Pieteiktās ieinteresētās personas var pievienoties šķīrējtiesas procesam jebkurā laikā ar priekšnoteikumu, ka viņas necels iebildumus par šķīrējtiesas sastāvu un vai nu pieņems šķīrējtiesas procesu tādā stadijā, kādā tas atrodas pievienošanās brīdī, vai arī šķīrējtiesa lēmumu par pievienošanās pieļaujamību pieņems pēc saviem ieskatiem. Turpmākajam atbilstoši piemērojams 4.1. panta pirmais un otrais teikums.

§ 5 Pastāvīga ieinteresēto personu informēšana

5.1 Šķīrējtiesa informē šķīrējtiesas procesam nepievienojušās ieinteresētās personas par šķīrējtiesas procesa virzību, nosūtot viņiem pušu vai trešo personu procesuālo rakstu kopijas, kā arī šķīrējtiesas nolēmumus un rīkojumus uz norādītajām ieinteresēto personu adresēm, ja vien ieinteresētās personas nav rakstveidā eksplicīti no informēšanas atteikušās. Uz citiem šķīrējtiesas paziņojumiem pusēm vai trešajām personām tas attiecināms tikai tiktāl, ciktāl, saprātīgi apsverot, var pieņemt, ka paziņojumi ir nozīmīgi ieinteresētās personas lēmumam par vēlāku pievienošanās šķīrējtiesas procesam.

5.2 Ieinteresētajām personām, kas nav pievienojušās šķīrējtiesas procesam, nav tiesības piedalīties mutiskā šķīrējtiesas sēdē.

§ 6 Strīdus priekšmeta paplašināšana vai grozīšana, prasības atsaukšana

Strīdus priekšmeta paplašināšana vai grozīšana (ieskaitot iespējamās pretprasības) vai strīdā par lēmumu pieņemšanas trūkumiem prasības paplašināšana uz citiem lēmumiem ir pieļaujama ar visu lietas dalībnieku piekrišanu. Pilnīga vai daļēja prasības atsaukšana ir pieļaujama bez lietas dalībnieku piekrišanas, ja vien kāds no lietas dalībniekiem 30 dienu laikā pēc paziņošanas par nodomu atsaukt prasību tam iebilst un šķīrējtiesa atzīst viņa pamatotu interesi galēja nolēmuma strīdā pieņemšanā.

§ 7 Vienīgais šķīrējtiesnesis

7.1 Ja šķīrējtiesa sastāv no viena šķīrējtiesneša, pusēm un trešajām personām 30 dienu laikā no dienas, kad atbildētājs un visas ieinteresētās personas saņēmušas prasības pieteikumu, vai ieinteresētās personas pieļautas pievienošanās gadījumā – 30 dienu laikā no tās, ir jāizvirza šķīrējtiesnesis.

7.2 Ja atbildētājs un ieinteresētās personas prasības pieteikumu saņēmušas atšķirīgā laikā, termiņa aprēķināšanai ir noteicoša diena, kad prasības pieteikumu saņēmis pēdējais atbildētājs vai ieinteresētā persona. Ja ieinteresētās personas procesam pievienojas atšķirīgā laikā, termiņa aprēķināšanai ir noteicoša pēdējā ieinteresētās personas pievienošanās.

7.3 Ja puses un trešās personas nav vienojušās par vienīgā šķīrējtiesneša izvirzīšanu 7.1. un 7.2. pantā noteiktajos termiņos, šķīrējtiesnesi izvirza *DIS*-šķīrējtiesnešu izvirzīšanas komiteja pēc prasītāja, atbildētāja vai trešās personas pieteikuma.

§ 8 Šķīrējtiesa ar trīs šķīrējtiesnešiem

8.1 Ja šķīrējtiesa sastāv no trīs šķīrējtiesnešiem, tad atšķirībā no *DIS* Šķīrējtiesas procesa noteikumu 6.2. (5) pantā noteiktā viena šķīrējtiesneša izvirzīšana nav jānorāda jau prasības pieteikumā; prasības pieteikumā tik un tā izvirzīts šķīrējtiesnesis uzskatāms vienīgi par priekšlikumu.

8.2 30 dienu laikā no dienas, kad atbildētājs un visas ieinteresētās personas saņēmušas prasības pieteikumu, vai ieinteresētās personas pieļautas pievienošanās gadījumā – 30 dienu laikā no tās, pusēm un trešajām personām prasītāja un atbildētāja pusē *DIS* pārstāvniecībai ir jāizvirza pa vienam šķīrējtiesnesim. 7.2. pants piemērojams attiecīgi.

8.3 Ja prasītāja un atbildētāja puses nespēj vienoties 8.2. pantā noteiktajā termiņā, *DIS*-šķīrējtiesnešu izvirzīšanas komiteja izvirza divus šķīrējtiesnešus saskaņā *DIS* Šķīrējtiesas procesa noteikumu 13.2. pantu pēc prasītāja, atbildētāja vai trešās personas pieteikuma.

§ 9 Galvenā piekritība paralēlu šķīrējtiesas procesu gadījumā

9.1 Vairāku šķīrējtiesas procesu par vienu strīdus priekšmetu uzsākšanas gadījumā, kuros attiecībā uz procesos iesaistītajām pusēm un ieinteresētajām personām var tikt taisīts tikai vienots spriedums, ir piemērojami 9.2 līdz 9.4. pantu noteikumi.

9.2 Laika ziņā agrāk uzsāktais šķīrējtiesas process (primārais process) liedz vest laika ziņā vēlāk uzsāktu šķīrējtiesas procesu (sekundārais process). Sekundārais process nav pieļaujams.

9.3 Vairāku prasību prioritātes laika ziņā konstatēšanai ir noteicošs prasības pieteikuma saņemšanas brīdis *DIS* pārstāvniecībā. Lai pierādītu precīzu prasības pieteikuma saņemšanas brīdi *DIS* pārstāvniecībā, prasības pieteikums vienmēr jāiesniedz arī ar telefaksu vai e-pastu (arī bez pielikumiem). Šaubu gadījumā *DIS*

pārstāvniecība noteic iesniegšanas prioritāti laika ziņā pēc saviem ieskatiem. Ja *DIS* pārstāvniecība pirmšķietami saskaņā 9.1. panta priekšnoteikumu iestāšanos, *DIS* pārstāvniecībai par to ir jāinformē jau uzsāktā šķīrējtiesas procesa puses un pieteiktās ieinteresētās personas.

9.4 Ja prasītājs sekundārajā procesā iesniedz prasības pieteikumu 3.1. pantā norādītajā termiņā, kurā viņš vienlaikus ir tiesīgs pievienoties primārajam procesam kā pieteiktā ieinteresētā persona, prasības celšana tiks uzskatīta par viņa pievienošanos primārajam procesam pieteiktās ieinteresētās personas lomā. Viņš kļūs par papildu prasītāju primārajā procesā, ja vien viņš necels iebildumus 3.1. pantā norādītajā termiņā, kas paredzēts piekrišanas izteikšanai par labu daļībai šķīrējtiesas procesā. Viņš var piedalīties šķīrējtiesas izveidošanā saskaņā ar 7. un 8. pantiem, kā arī pieteikt turpmākas ieinteresētās personas saskaņā ar 4.1. pantu. Ciktāl 7. un 8. pantos termiņu skaitīšanas sākums ir atkarīgs no pieteiktās ieinteresētās personas pievienošanās brīža, šī 9.4. panta mērķiem tiek prezumēts, ka pievienošanās notikusi līdz ar 3.1. pantā norādītā termiņa, kas paredzēts piekrišanas izteikšanai par labu daļībai šķīrējtiesas procesā, beigšanos. Ja prasītājs sekundārajā procesā eksplicīti izteic piekrišanu pievienoties primārajam procesam jau pirms 3.1. pantā norādītā termiņa, kas paredzēts piekrišanas izteikšanai par labu daļībai šķīrējtiesas procesā, notecēšanas, termiņu skaitīšanas sākumam noteicošs ir šis piekrišanas brīdis. Savlaicīgi celtu iebildumu vai prasības celšanas pēc 3.1. pantā norādītā termiņa gadījumā tiks uzskatīts, ka prasītājs nav kļuvis par pusi primārajā procesā. Neskatoties uz šo apstākli, sekundārais process nav pieļaujams. Viņam 4.3. pantā piešķirtās tiesības paliek neskartas.

§ 10 Termiņi

DIS pārstāvniecība, ievērojot savu pienākumu, pēc saviem ieskatiem var pagarināt šajos *DIS-ERGeS* noteikumos noteiktos termiņus pēc puses, trešās personas vai pieteiktās ieinteresētās personas motivēta pieteikuma.

§ 11 Šķīrējtiesas sprieduma spēks

Šķīrējtiesas spriedums ir spēkā attiecībā uz tām ieinteresētajām personām, kas šajos *DIS-ERGeS* noteikumos ieinteresēto personu pieteikšanai noteiktajos termiņos tikušas pieteiktas neatkarīgi no tā, vai viņas izmantojušas viņām paredzēto iespēju iesaistīties šķīrējtiesas procesā kā puse vai trešā persona. Noteiktajos termiņos kā ieinteresētās personas pieteiktie sabiedrības dalībnieki uzņemas pienākumu atzīt saskaņā ar *DIS-ERGeS* noteikumiem taisītu šķīrējtiesas spriedumu.

§ 12 Izmaksas

12.1 Lēmumam par šķīrējtiesas procesa izmaksām tiek piemērots *DIS* Šķīrējtiesas procesa noteikumu 35. pants, turklāt ieinteresētajām personām, kas šķīrējtiesas procesā neiesaistās kā puse vai trešā persona, nav tiesību prasīt izmaksu atlīdzināšanu.

12.2 Izmaksu aprēķināšanai ir spēkā *DIS* Šķīrējtiesas procesa noteikumu 40.5. panta punkts Nr.11, turklāt izmaksu aprēķināšanai ieinteresētā persona tiek uzskatīta par pusi.